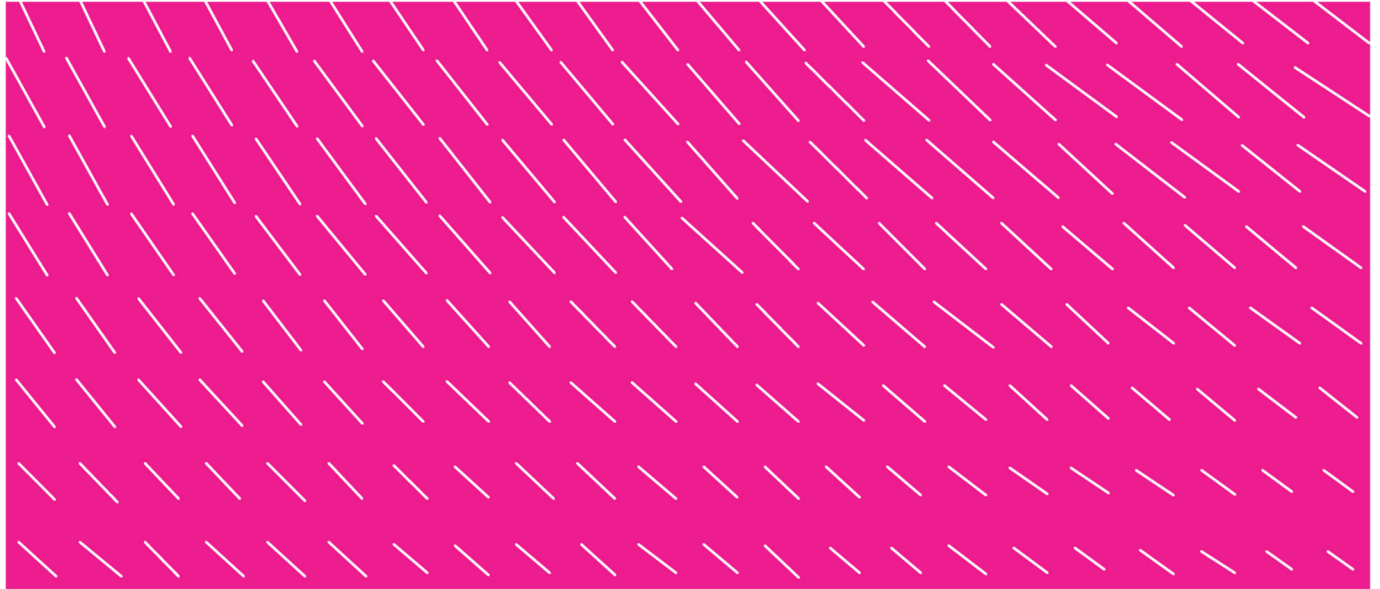

PANKKIBAROMETRI IV/2022

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä erittäin heikkoa	4
2 Yritysten luotonkysyntä heikkenemässä edelleen.....	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin IV/2022 saatiin yhteensä 55 kpl vastauksia, joista 25 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 30 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely IV/2022 tehtiin 10.-25.11.2022.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Venäjän sotatoimet Ukrainassa jatkuvat edelleen ja heikentävät osaltaan talouden näkymiä. Energian hinnan poikkeuksellinen nousu kurittaa sekä kotitalouksia että yrityksiä, inflaatio on nopeampaa kuin vuosiin ja korot ovat nousseet poikkeuksellisen nopeasti.

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitaloudet ovat kysyneet luottoja loppuvuoden 2022 aikana erittäin paljon vähemmän kuin vuosi sitten. Pankinjohtajien odotukset kotitalouksien lainanottohalukkuudesta alkuvuodelle 2023 ovat täsmälleen yhtä karuja: kaikki vastaajat odottavat kysynnän heikkenevän. Kaikki tarjolla olevat lainanhoidon joustomahdollisuudet ovat nyt kasvavassa käytössä.

Myös yritysten usko tulevaan on koetuksella. Loppuvuoden 2022 aikana luottoja on kysytty selvästi vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Alkuvuoden 2023 luotonkysyntää koskevat pankinjohtajien odotukset ovat nekin hyvin alavireiset, saldoluku painui taas, nyt -44 pisteeseen. Yritysten investointien rahoittaminen lainarahalla vähenee barometrin mukaan selvästi.

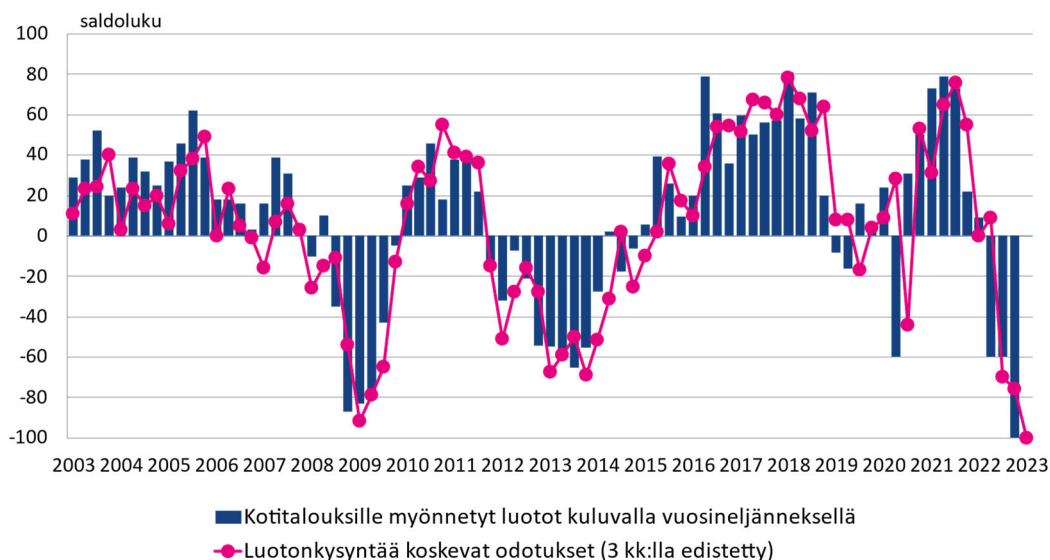
Kotitalouksien sijoituskohteiden suosiokäyrissä aiemmin tapahtunut käänne vahvistui. Tulevaan varaudutaan talletuksilla, muiden sijoitusten suosio on vähenemässä. Uutena piirteenä on korkorahastojen korkojen nousua myötäilevä suosion kasvu.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä erittäin heikkoa

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksien luotonkysyntä on ollut vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä selvästi vuodentakaista hiljaisempaa (kuvio 1.). Kysyntää kuvaava saldoluku laski -60 pisteestä -100 pisteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että jokainen vastaaja on arvioinut, että kuluvalle neljänneksellä luottoja on myönnetty vähemmän kuin vuotta aiemmin. Näin iso miinusmerkkinen saldo laski myös pitkän aikavälin keskiarvoa¹ (+15) kerralla pari pykälää alaspäin.

Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä vuoden 2023 alkuvuodelle ovat nekin erittäin vahvasti miinuksella. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku laski -76 pisteestä -100 pisteeseen. Yksikään vastaajista ei siis odota kysynnän kasvavan tai edes pysyvän ennallaan vuodentakaiseen verrattuna, vaan kaikkien odotukset ovat väheneviä.

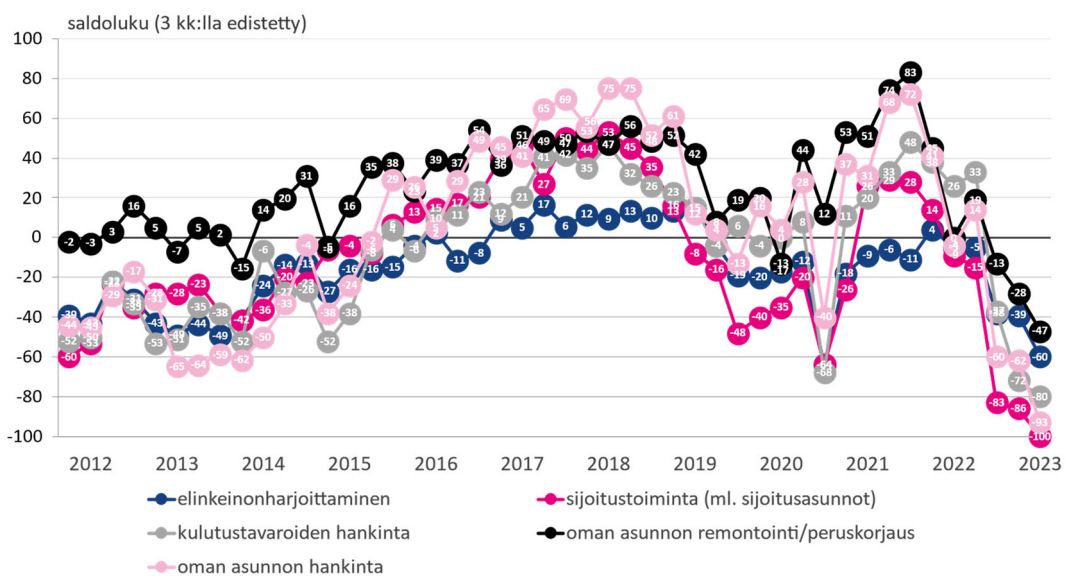
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

¹ Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

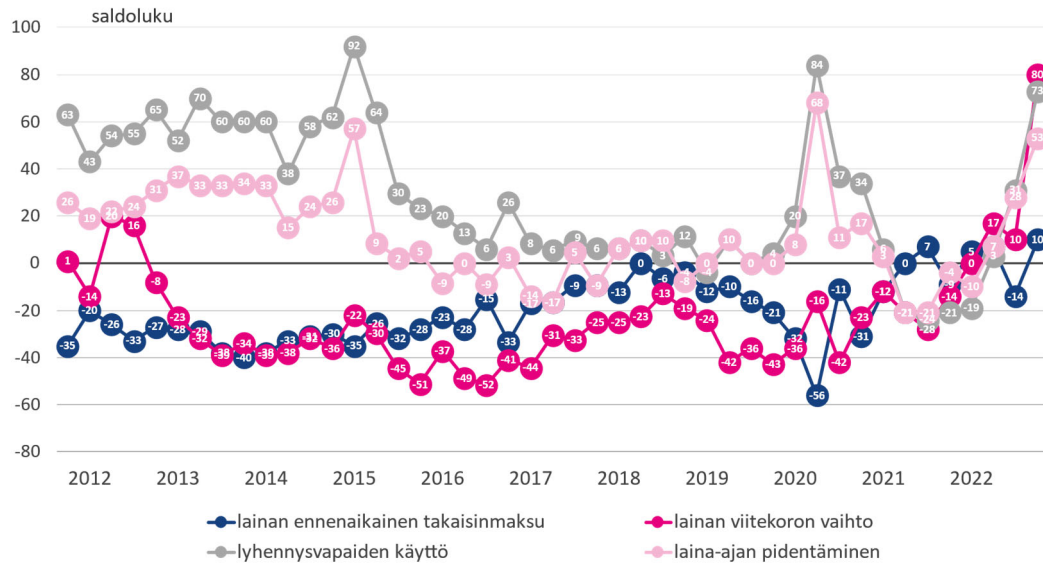
Kaikkien luoton käyttötarkoitusten saldoluvut heikkenivät edelleen vahvasti (kuvio 2.). Oman asunnon remontointiin otettavien lainojen vilkastumiseen uskoi sentään vielä pari vastaajaa, mutta muihin käyttötarkoituksiin otettavien lainojen odotukset olivat enintään ennallaan pysyviä. Kaikki saldoluvut laskivat alemmiksi kuin kertaakaan aiemmin. Sijoituslainojen ottohalukkuuden saldoluku -100 tarkoittaa sitä, että kaikki vastaajat arvioivat niiden kysynnän olevan ensi vuoden alussa vähäisempää kuin tämän vuoden alussa.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

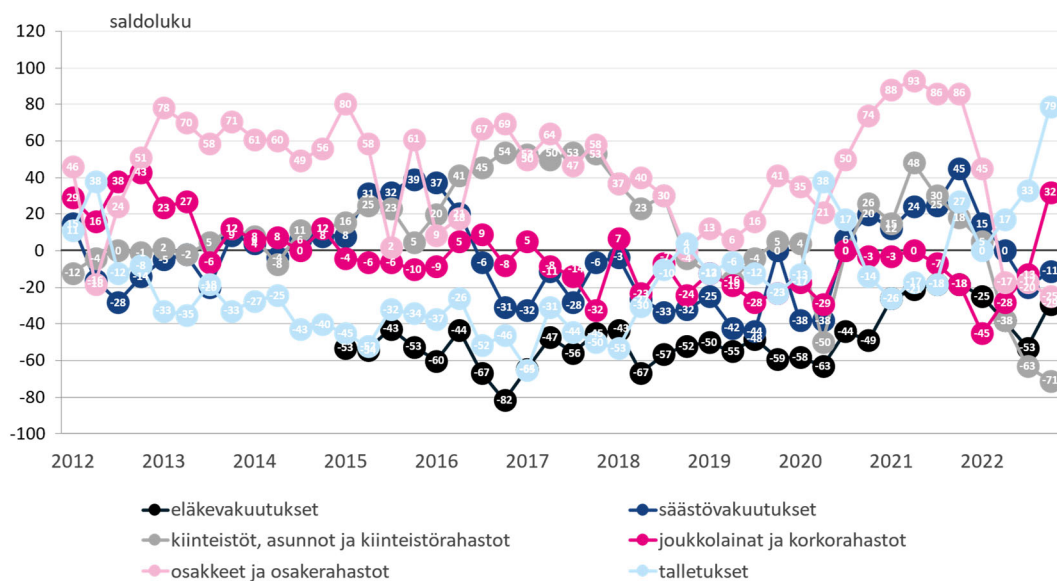
Lainanhoidon joustomahdollisuuksista lyhennysvapaat ja laina-ajan pidentäminen ovat edelleen nousussa. Vuoden 2022 keväällä yleisin asuntolainojen viitekorko, 12 kk euribor, nousi nopeasti positiiviseksi. Kehitys on jatkunut nousevana, joten lainan viitekoron vaihto on vahvasti kasvava joustomahdollisuus (kuvio 3.). Myös lainojen ennaikaisen takaisinmaksun on nähty lisääntyvän hieman. Eri joustomahdollisuuksien suosion samanaikainen kasvu voi viitata siihen, että asiakkaiden taloudelliset tilanteet alkavat eriytyä.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Monien sijoituskohteiden suosiokäyrät pysyivät negatiivisina. Sen sijaan talletusten suosio nousi uuteen ennätykseen, 79 pisteeseen. Markkinoiden epävarmuus jatkuu vieläkin, ja kuluttajilla on tarve varautua talletuksilla ja/tai käteisellä. Korkojen noustessa uutena piirteenä näkyy korkorahastojen noussut suosio (kuvio 4.). Asunto- ja kiinteistösijoitusten suosio aleni entisestään rikkoen muutenkin ennätysalhaisen tasonsa.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

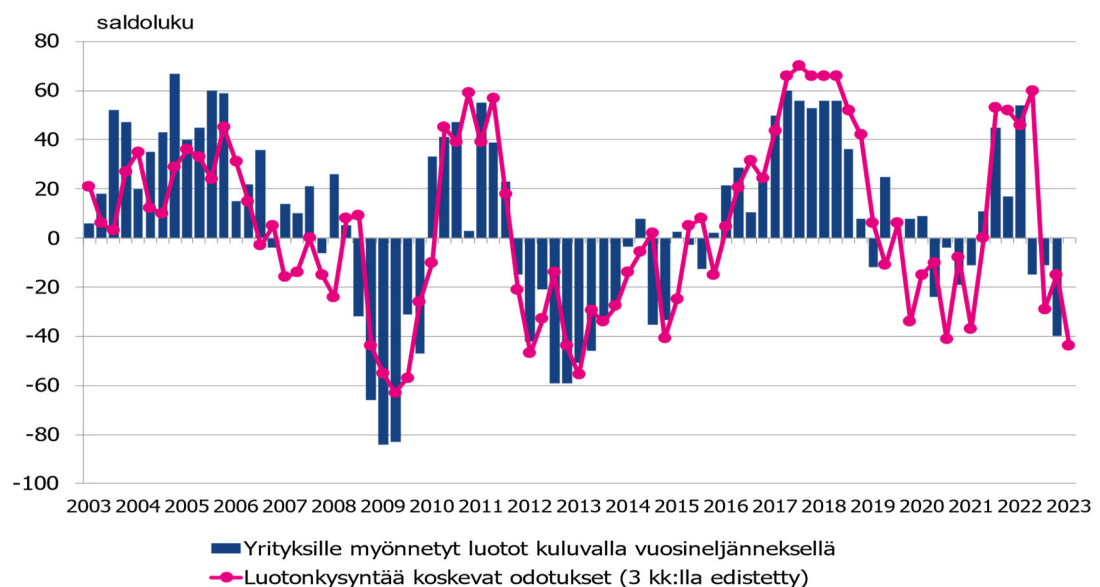

2 Yritysten luotonkysyntä heikkenemässä edelleen

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yritykset ovat kysyneet vuoden 2022 lopun aikana luottoja selvästi viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Saldoluku laski -11 pisteestä -40 pisteeseen (kuvio 5.) ja alitti siis pitkän ajan keskiarvonsa (13)².

Yritysten luotonkysynnän odotukset alkuvuodelle 2023 ovat nekin heikot. Saldoluku laski -15 pisteestä -44 pisteeseen, joka tarkoittaa, että kysyntä heikkenee melko vahvasti. Yli puolet vastaajista odottaa kysynnän vähenevän.

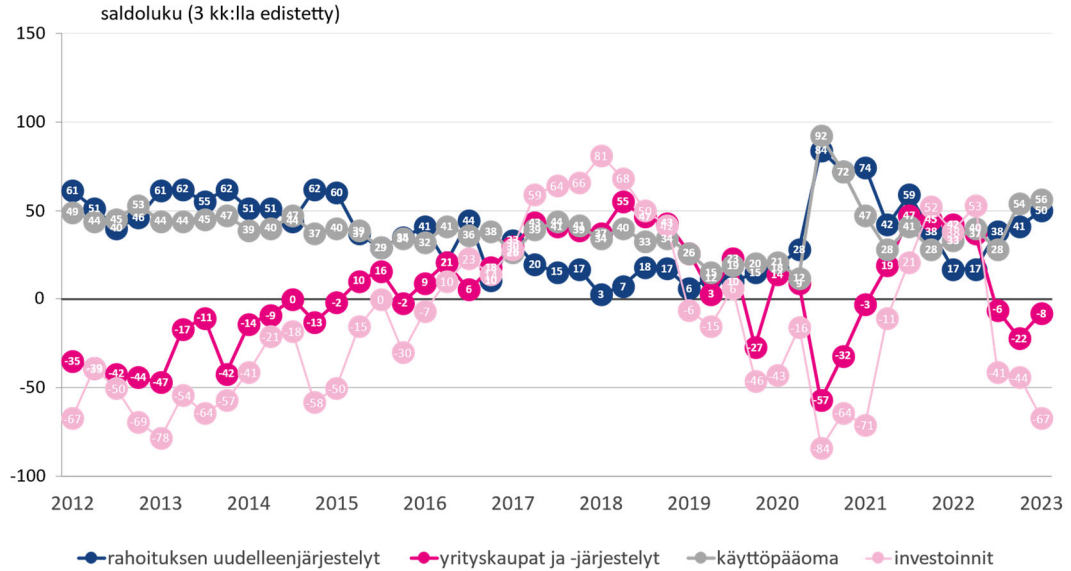
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Taloustilanteen ja -näkymien heikkeneminen heijastuu yritysten luotonkysyntää koskevissa odotuksissa. Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan lisääntyvän selvästi. Sen sijaan investointeihin käytettävien luottojen kysynnän odotetaan alenevan alkuvuoden 2023 aikana vuodentakaiseen verrattuna. Myös yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan vähenevän hieman (kuvio 6.).

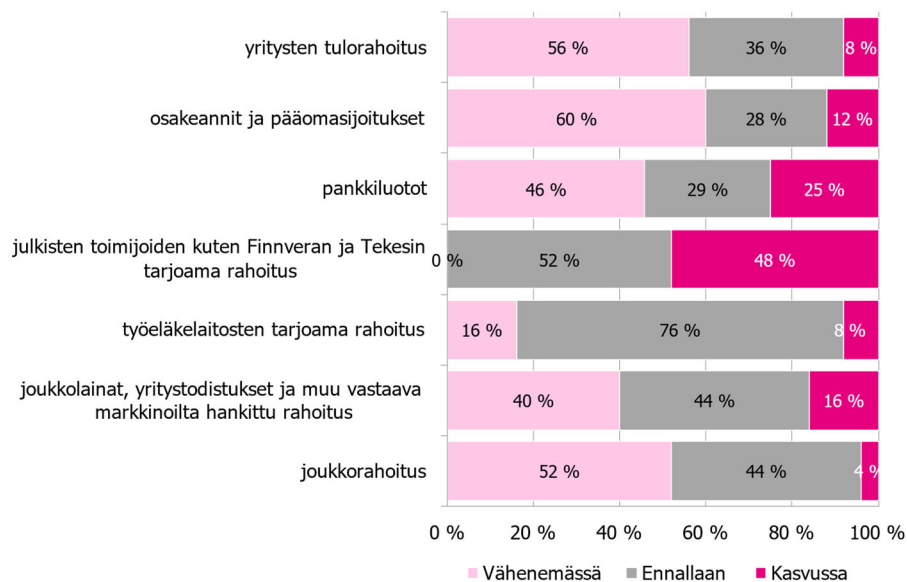
² Vuosien 1997–2022 keskiarvo.

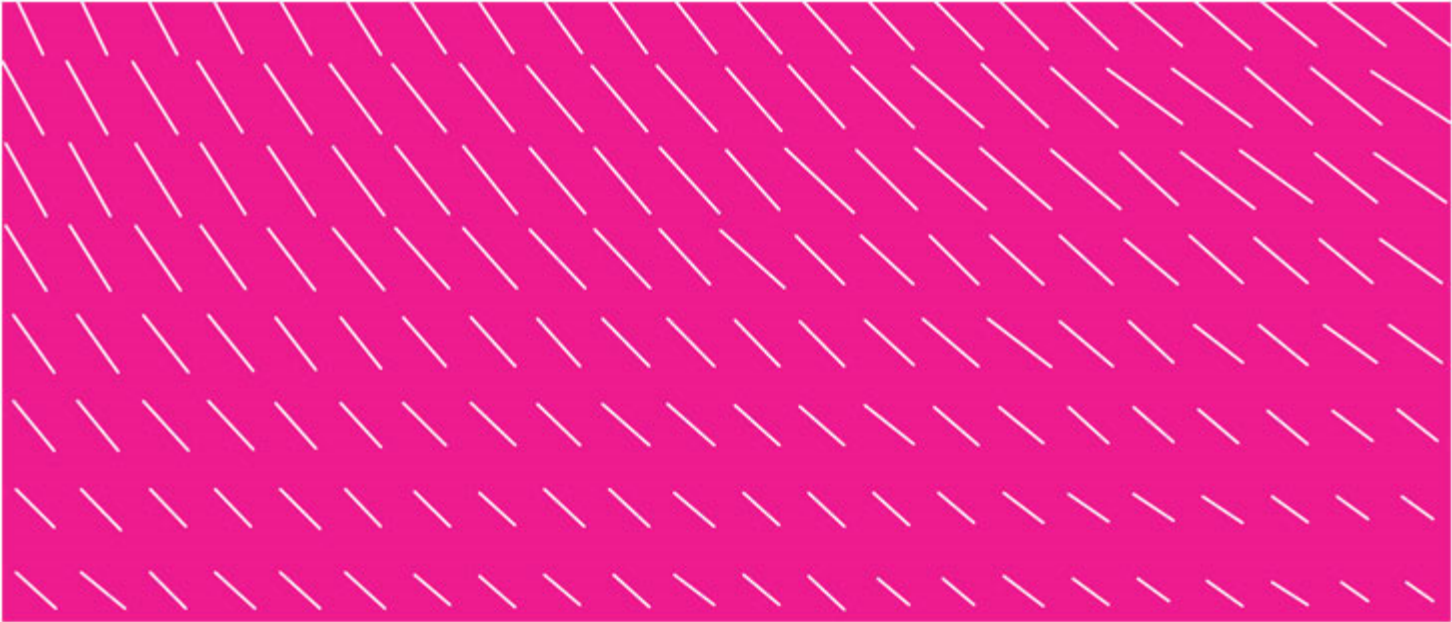
Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituslähteistä julkisen rahan käyttö on edelleen selvässä kasvussa. Työeläkelaitosten tarjoama rahoitus säilyy pääosin ennallaan. Kaikki muut rahoitusmuodot ovat selvästi vähenemässä (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

